

JAMHURI YA MUUNGANO WA TANZANIA

BUNGE LA TANZANIA

MKUTANO WA SABA

YATOKANAYO NA KIKAO CHA THELATHINI NA MBILI

23 MEI, 2017

MKUTANO WA SABA

KIKAO CHA THELATHINI NA MBILI TAREHE 23 MEI, 2017

I. DUA:

Mwenyekiti (Mhe. Mussa A. Zungu) alisoma Dua Saa 3.00 Asubuhi na kuongoza Bunge.

Makatibu mezani:

1. Ndugu Joshua Chamwela
2. Ndugu Neema Msangi

II. HATI ZA KUWASILISHA MEZANI

- (1) Naibu Waziri wa Maliasili na Utalii – Mhe. Ramo Makani aliwasilisha Mezani:-
  - Hotuba ya Makadirio ya Mapato na Matumizi ya Wizara ya Maliasili na Utalii kwa Mwaka wa Fedha 2017/2018.
- (2) Kaimu Mwenyekiti wa Kamati ya Ardhi, Maliasili na Utalii – Mhe. Khalifa Salum Suleiman aliwasilisha Mezani:-
  - Taarifa ya Kamati ya Ardhi, Maliasili na Utalii kuhusu utekelezaji wa Majukumu ya Wizara ya Maliasili na Utalii kwa Mwaka wa Fedha 2016/2017 pamoja na Makadirio ya Mapato na Matumizi ya Wizara hiyo kwa Mwaka wa Fedha 2017/2018.
- (3) Msemaji Mkuu wa Kambi ya Upinzani kwa Wizara ya Maliasili na Utalii – Mhe. Roman Selasini aliwasilisha Mezani:-
  - Taarifa ya Upinzani kuhusu Wizara ya Maliasili na Utalii juu ya Makadirio ya Mapato na Matumizi ya Wizara hiyo kwa Mwaka wa Fedha 2017/2018.

III. MASWALI

Maswali yafuatayo yaliulizwa na kujibiwa:-

WIZARA YA UJENZI, UCHUKUZI NA MAWASILIANO

Swali Na. 254: Mhe. Ritta Kabati (Kny. Mhe. Mahmoud H. Mgimwa)

Nyongeza: Mhe. Ritta Kabati
Mhe. Elias J. Kwandikwa
Mhe. James Mbatia
Mhe. Venance Mwamoto

Swali Na. 255: Mhe. Ignas A. Malocha

Nyongeza: Mhe. Ignas A. Malocha
Mhe. Oran Njenza
Mhe. Omary T. Mgimba
Mhe. Adamson E. Mwakasaka
Mhe. Zuberi Kuchauka
Mhe. Boniphace Getere
Mhe. David E. Silinde

WIZARA YA ELIMU, SAYANSI NA TEKNOLOKOA

Swali Na. 256: Mhe. Munde A. Tambwe (Kny. Mhe. Seif K. S. Gulamali)

Nyongeza: Mhe. Munde A. Tambwe
Mhe. Edward F. Mwalongo
Mhe. Juliana Shonza
Mhe. Joshua Nassari

WIZARA YA MAMBO YA NDANI YA NCHI

Swali Na. 257: Mhe. Hamad Salim Maalim

Nyongeza: Mhe. Hamad Salim Maalim

Swali Na. 258: Mhe. Oran Manase Njeza (Kny: Mhe. Ridhiwan J. Kikwete)

Nyongeza: Mhe. Oran Manase Njeza

WIZARA YA MALIASILI NA UTALII

Swali Na. 259: Mhe. Joseph M. Mkundi

Nyongeza: Mhe. Joseph M. Mkundi
Mhe. Lucy Owenya
Mhe. Innocent Bashungwa
Mhe. Dkt. Immaculate Sware
Mhe. Josephat Kandege

WIZARA YA ULINZI NA JESHI LA KUJENGA TAIFA

Swali Na. 260: Mhe. Capt. George Mkuchika

Nyongeza: Mhe. Capt. George Mkuchika
Mhe. Wilfred Lwakatatare
Mhe. Halima Bulembo
Mhe. Martha Mlata
Mhe. Roman Selasini

WIZARA YA KILIMO, MIFUGO NA UVUVI

Swali Na. 261: Mhe. Fakharia Shomar

Nyongeza: Mhe. Fakharia Shomar
Mhe. Dau M. Kitwana

WIZARA YA MAJI NA UMWAGILIAJI

Swali Na. 262: Mhe. Yosepher F. Komba

Nyongeza: Mhe. Yosepher F. Komba
Mhe. Esther A. Bulaya
Mhe. Hussein Nassor Amer
Mhe. Devotha Minja
Mhe. Balozi Adadi Rajab

Swali Na. 263: Mhe. Leah J. Komanya

Nyongeza: Mhe. Leah J. Komanya
Mhe. Stanslaus Mabula
Mhe. Suleiman M. Nchambi
Mhe. Savelina Mwijage

IV. MATANGAZO

A. WAGENI

(1) Wageni 15 wa Waziri wa Maliasili na Utalii Mhe. Prof. Maghembe – kutoka Wizara hiyo walitambulishwa wakiongozwa na:-

i. Meja Jen. Gaudence S. Milanzi – Katibu Mkuu

ii. Ndg. Aloyce Nzuki – Naibu Katibu

iii. Ndg. Jaji (Mstaafu) Thomas Mihayo – Mwenyekiti wa Bodi
TTB

- (2) Wageni 42 ambao ni Wakurugenzi, Mameneja, Wakuu wa Vitengo, Taasisi na Maafisa waliopo chini ya Wizara hiyo walitambulishwa.
- (3) Mke wa Waziri wa Maliasili na Utalii Mhe. Prof. Maghembe Ndg. Kudra Maghembe walitambulishwa.
- (4) Walitambulishwa wageni mbalimbali wa Waheshimiwa Wabunge waliokuja kutembelea Bunge.
- (5) Wanafunzi 65 na Walimu 5 wa Chuo cha Biashara Ngangeya kutoka Dodoma walitambulishwa.
- (6) Wageni 2 wa Mhe. Esther N. Matiko walitambulishwa.

B. MATANGAZO MENGINE

- Waheshimiwa Wabunge walitangaziwa kuhusu kupunguza makabrasha katika meza zao ili waweze kupatiwa nyaraka nyingine.
- Waheshimiwa Wabunge walitangaziwa kuhudhuria Ibada ya Wabunge katika Chapel ya Pius Msekwa.

MWONGOZO WA SPIKA

Mhe. Kasuku Bilago alisimama kwa Kanuni ya 68 (7) na 47 kuhusu jambo lililotokea mapema Bungeni kuwa Mhe. Nchambi wakati anauliza Swali lake la Nyongeza alishukuru Kisukuma: Je, inaruhusiwa kuongea kikwenu Bungeni?

MWENYEKITI – alisema yeye alidhani Mhe. Nchambi anataja Kijiji lakini Bungeni Lugha iliyoruhusiwa ni Kiswahili na Kiingereza tu.

V. HOJA ZA SERIKALI

- Hoja ya Waziri wa Maliasili na Utalii kwamba, Bunge sasa likubali kupitisha Makadirio ya Mapato na Matumizi ya Wizara ya Maliasili na Utalii kwa Mwaka wa Fedha 2017/2018 Mhe. Waziri alisoma hotuba yake.
- Mwenyekiti wa Kamati ya Ardhi, Maliasili na Utalii – Mhe. Atashasta Nditiye alisoma maoni ya Kamati.
- Msemaji Mkuu wa Kambi ya Upinzani Bungeni kwa Wizara ya Maliasili na Utalii – Mhe. Esther Matiko alisoma maoni ya Upinzani.

Waheshimiwa Wabunge wafuatao waliendelea kuchangia kama ifuatavyo:

(1)	Mhe. Boniphace Getere	-	CCM
(2)	Mhe. Raphael M. Chegeni	-	CCM
(3)	Mhe. Rioba Chacha Marwa	-	CHADEMA

VI. KUSITISHA BUNGE

Saa 7:00 mchana Bunge lilisitishwa mpaka saa 11:00 jioni.

VII. BUNGE KURUDIA

Saa 11.00 jioni Bunge lilirudia na Waheshimiwa Wabunge wafuatao waliendelea kuchangia Bajeti ya Wizara ya Maliasili na Utalii:-

(4)	Mhe. Balozi Adadi Rajab	-	CCM
(5)	Mhe. Risala Kabongo	-	CHADEMA
(6)	Mhe. Riziki Lulida	-	CUF

(7)	Mhe. Cosato D. Chumi	-	CCM
(8)	Mhe. Mwanne Nchemba	-	CCM
(9)	Mhe. Dkt. Deodurus Kamala	-	CCM
(10)	Mhe. Prof. Anna K. Tibaijuka	-	CCM
(11)	Mhe. Gibson B. OleMeiseyeki	-	CCM
(12)	Mhe. Zuberi Kuchauka	-	CUF
(13)	Mhe. Ajali Rashid Akbar	-	CCM
(14)	Mhe. Yahaya O. Massare	-	CCM
(15)	Mhe. Jerome Bwanausi	-	CCM
(16)	Mhe. Lucy Owenya	-	CCM
(17)	Mhe. Fatma Toufiq	-	CCM
(18)	Mhe. Desderius John Mipata	-	CCM
(19)	Mhe. Catherine N. Ruge	-	CCM
(20)	Mhe. Edwin M. Sannda	-	CCM

TANGAZO:-

Waheshimiwa Wabunge ambao ni wapenzi wa Timu ya Simba Sports Club wameandaa utaratibu wa kupokea Timu ya Simba Sports Club. Wabunge wanaoratibu ni Mhe. Cosato Chumi, Mhe. Mahmoud H. Mginwa na Mhe. Abdallah Shangazi ndio waratibu.

VIII. KUAHIRISHA BUNGE

Saa 1 usiku Bunge liliahirishwa mpaka Tarehe 24/5/2017 Jumatano saa 3:00 asubuhi.